

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2008 rd

Statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2009—2012

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 26 mars 2008 en proposition om statsrådets redogörelse om ramar för statsfinanserna 2009—2012 (SRR 2/2008 rd) till finansutskottet för beredning.

Utlåtanden

Fackutskotten har kunnat lämna utlåtande till finansutskottet om sitt behörighetsområde om ramar för statsfinanserna 2009—2012. Utlåtande har lämnats av

- utrikesutskottet UtUU 3/2008 rd
- förvaltningsutskottet FvUU 9/2008 rd
- lagutskottet LaUU 5/2008 rd
- kommunikationsutskottet KoUU 6/2008 rd
- jord- och skogsbruksutskottet JsUU 6/2008 rd
- försvarsutskottet FsUU 2/2008 rd
- kulturutskottet KuUU 4/2008 rd
- social- och hälsovårdsutskottet ShUU 5/2008 rd
- ekonomiutskottet EkUU 9/2008 rd
- arbetslivs- och jämställdhetsutskottet AjUU 8/2008 rd
- miljöutskottet MiUU 4/2008 rd.

Sakkunniga

Utskottet och delegationerna har hört

- budgetdirektör Hannu Mäkinen, finansråd Sami Yläoutinen, ekonomichef Jukka Nummikoski, projektchef Jaakko Kuusela och konsultativ tjänsteman Markku Nissinen, finansministeriet

- generaldirektör Tuomas Pöysti och ledningens sakkunnig Tytti Yli-Viikari, Statens revisionsverk
- statssekreterare Pertti Torstila, avdelningschef Ritva Koukku-Ronde och ekonomiplanerare Katja Bordi, utrikesministeriet
- kanslichef Tiina Astola, överdirektör Kari Kiesiläinen och ekonomidirektör Harri Mäkinen, justitieministeriet
- kanslichef Ritva Viljanen, ekonomidirektör Jukka Aalto och planeringsdirektör Arto Kujala, inrikesministeriet
- ekonomidirektör Timo Norbäck och forskningschef Juha Martelius, försvarsministeriet
- ekonomiplaneringschef Matti Väisänen, undervisningsministeriet
- ekonomidirektör Hannele Laihonen, konsultativ tjänsteman Leena Arpiainen och överinspektör Marjukka Mähönen, jord- och skogsbruksministeriet
- överdirektör Juhani Tervala, kommunikationsministeriet
- understatssekreterare Kalle J. Korhonen och konsultativ tjänsteman Mika Niemelä, arbets- och näringsministeriet
- biträdande avdelningschef Mikko Staff, direktör Leo Suomaa och finanssekreterare Arto Salmela, social- och hälsovårdsministeriet
- ekonomidirektör Oili Hintsala, utvecklingsdirektör Markku Tahvanainen och överförstmästare Pirkko Isoviita, miljöministeriet
- ekonomisk expert Hannu Viertola, Finlands Bank

- generalsekreterare Matti Ropponen, Vuxenutbildningsrådet
- direktör Markku Viitasalo och förvaltningschef Eeva Pystynen, Havsforskningsinstitutet
- överstelöjtnant Hans Forsman, Huvudstaben
- viceamiral Jaakko Smolander, Gränsbevakningsväsendet
- ordförande Hannu Saha, Centralkommissionen för konst
- generalsekreterare Kirsti Laine, statens idrottsråd
- forskningschef Aki Kangasharju, Statens ekonomiska forskningscentral
- rektor Ilkka Niiniluoto, Helsingfors universitet
- vice rektor Juhani Lehto, Tammerfors universitet
- utredningschef Tarmo Valkonen, Näringslivets Forskningsinstitut ETLA
- vice skogsdirektör Timo Nyrhinen, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- ombudsman Harri Tasanen, Metsänhoitoyhdistys Lounametsä
- ombudsman Eero Lukkarinen, Metsänomistajien liitto Pohjois-Karjala ry
- skogsexpert Jouni Väkevä, Skogsindustri rf
- prognoschef Eero Lehto, Löntagarnas forskningsinstitut
- ekonomisk expert Petri Mäki-Fränti, Pellervo Ekonomiska Forskningsinstitut
- direktör Martti Kallio, Finlands Kommunförbund
- vice ordförande Matti Uusitupa, Finlands Universitetsrektors råd
- generalsekreterare Eeva-Inkeri Sirelius, Vaasan sivistystyön yhteisjärjestö.

Skriftligt utlåtande har lämnats av

- Rådet för Yrkeshögskolornas Rektorer ARENE
- Finlands näringsliv
- Skogsforskningsinstitutet.

REDOGÖRELSEN

Beredningen av ramarna för statsfinanserna utgår från rambeslutet den 25 maj 2007, med prisjusteringar och vissa strukturella korrigeringar.

Utgiftsramarna för 2009—2012 är 35 384—36 394 miljoner euro enligt pris- och kostnadsnivån för 2009. För 2009—2011 är budgetreserven ytterligare 300 miljoner euro per år. Den ofördelade reserven är 97 miljoner euro för 2009, 145 miljoner euro för 2010 och 213 miljoner euro för 2011. Utgifterna inom budgetekonomin är enligt rambeslutet i snitt 2,3 miljarder euro mer än enligt rambeslutet i maj 2007.

De finanspolitiska åtgärderna i rambeslutet är huvudsakligen inriktade på att främja kompetens och företagsamhet, förbättra sysselsättningen och utveckla välfärdstjänsterna.

Extra anslag avdelas bl.a. för universitet och innovationsuniversitetet, polisen, trafikprojekt, virkesförsörjning, det nationella skogsprogrammet och handlingsprogrammet för skydd av mångfalden i skogarna i södra Finland. Anslagen för arbetskraftspolitiken skärs däremot ner, likaså anslagen för ersättningar för hälsovårdsundersökningar och för landskapsutvecklingspengarna.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

*Motivering***Den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningen**

Rambeslutet har kommit till i ett läge då tillväxten i den globala ekonomin och Finlands ekonomi varit fortsatt positiv under en exceptionellt lång tid. År 2006 gick bruttonationalprodukten upp med inemot 5 procent och ännu i fjol med 4,4 procent. Också statens inkomster har ökat; i fjol ökade skatteinkomsterna med 1,9 miljarder euro mot 2006 och överskottet inom statlig sektor steg till 3,8 miljarder euro med ökade inkomster av utdelning och skatter.

Under den rådande starka ekonomiska tillväxten har arbetslöshetstalet gått ner till 6,5 procent och förväntas minska ytterligare 6 procent nästa år. Antalet sysselsatta har också ökat. Det bör noteras att man ännu inte kan se effekterna av att de stora åldersklasserna går i pension, eftersom arbetskarriärerna klart har förlängts och den hotande arbetskraftsbristen därmed har skjutits fram. Inom den närmaste tiden beräknas efterfrågan på arbetskraft öka snabbare än utbudet. Detta kommer att synas särskilt tydligt i Kajanaland och Lappland.

Den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningsutvecklingen i Finland har enligt flera nyckeltal varit gynnsammare än någonsin och tillväxten förväntas fortsätta, men det finns också en del ekonomiska hotbilder.

Den ekonomiska utvecklingen passerade kulmen i fjol; under första kvartalet 2007 ökade bnp med 5,4 procent, men sjönk under sista kvartalet med 3,7 procent mot 2006. Prognosen är att tillväxten i år avtar till 2,8 procent och kommer att ligga kring 2 procent under ramperioden.

De ekonomiska utsikterna för euroområdet har också de försämrats. Den starka euron belastar företagets konkurrenskraft, och exporten från euroområdet mattas av i takt med den globala ekonomin. Det stora osäkerhetsmomentet är den amerikanska lånekrisen, trots att den inter-

nationella ekonomin på grund av den ekonomiska tillväxten i Asien och andra länder i utveckling inte är lika beroende av de amerikanska konjunkturerna.

Den försvagade internationella efterfrågan skapar osäkerhet också i ekonomin hos oss. Dessutom hotas den ekonomiska tillväxten av osäkerheten kring virkestillgången i skogsindustrin och de neddragningar på produktionskapaciteten som det eventuellt för med sig. Likaså är det möjligt att hushållens höga skuldsättning och den ökade osäkerheten om framtiden för sin del förstärker konjunkturedgången.

En ny hotbild för ekonomin är den kraftiga prisuppgången, som urholkar en balanserad ekonomisk tillväxt och företagets konkurrenskraft. Inflationen var i fjol 2,5 procent, men rusade i början av 2008 upp till 3,8 procent och i mars vidare till 3,9 procent. Inflationen var i april 3,5 procent. Den ökade inflationstakten är en global företeelse, eftersom löner, råvaror och transportkostnader har gått upp samtidigt också i utvecklande ekonomier. Den höjda kostnadsnivån kan sätta tryck på ramarna för statsfinanserna och den offentliga ekonomins bärkraft.

De närmaste årens utsikter överskuggas framför allt av befolkningens snabba åldrande. Det betyder ökade offentliga utgifter och allt färre sysselsatta, och det hotar i sin tur tillväxten i totalproduktion och skatteinkomster. Den stora utmaningen för hela samhällsekonomin blir att tygla klimatförändringen. Frågan kommer att behandlas mer ingående i en långsiktssstrategi för klimat och energi under förhösten.

I sina finanspolitiska riktlinjer lyfter regeringen bl.a. fram en hållbar offentlig ekonomi och en ansvarsfull skatte- och utgiftspolitik. Utskottet anser att riktlinjerna försvarar sin plats i det här läget.

Vidare kräver utskottet åtgärder för att minska arbetslösheten ytterligare. Trots att sysselsättningsutvecklingen har varit gynnsam finns det fortfarande stora regionala skillnader i arbetslösheten. I exempelvis Nyland var arbetslösheten i mars bara 4,8 procent mot mer än 13 pro-

cent i norra Karelen och Kajanaland. Arbetslösheten i Lappland har sjunkit till omkring 10 procent, men t.ex. i Salla är den fortfarande över 20 procent. Utskottet påminner att 7 kap. 6 § i lagen om offentlig arbetskraftsservice förpliktar staten, kommunerna och företagen att se till att arbetslösheten inte inom någon arbetsmarknadsregion väsentligt överstiger den genomsnittliga nivån i landet. Enligt årets budget kan sysselsättningsanslagen börja användas redan när arbetslösheten inom ett arbetsmarknadsområde överstiger genomsnittet för landet med 60 procent på årsnivå.

Det gäller också att förbättra sysselsättningen för unga; Statistikcentralen uppger att omkring 17 procent av unga i åldern 15—24 år gick arbetslösa i mars. Det är minst lika viktigt att man försöker få ner den strukturella arbetslösheten genom att underlätta för svårsysselsatta att få jobb på den öppna arbetsmarknaden och förbättra övergångsarbetsmarknadens funktion. För att skapa bättre matchning på arbetsmarknaden behöver den yrkesmässiga och regionala rörligheten fortfarande förbättras.

Utskottet förväntar sig att regeringen noga ger akt på de ekonomiska konjunkturerna och i förekommande fall gör en insats för att sätta fart på ekonomin.

För de framtida finanspolitiska utmaningarna är det viktigt att statsskulden kraftfullt har pressats ner i förhållande till bruttonationalprodukten. I början av valperioden var statsskulden drygt 30 procent av bnp och fram till slutet av ramperioden beräknas den sjunka till knappa 25 procent. I takt med den minskande skulden sjunker också ränteutgifterna, men de kommer fortsatt att vara över 2 miljarder euro per år hela ramperioden ut, alltså nästan det dubbla jämfört med t.ex. utrikesministeriets utgifter.

Behandlingen av rambeslutet i riksdagen och beslutets innehåll

Det reviderade systemet med ramar för statsfinanserna infördes med den nya valperioden 2003 och därefter har rambeslutet tagits upp i riksdagen som en redogörelse från statsrådet. Utskot-

tet anser att det i framtiden kan vara bra att bedöma om det är lämpligt att behandla rambeslutet som en redogörelse varje år eller om ett lättare förfarande kunde tänkas under vissa år.

Regeringsprogrammet och valperiodens första rambeslut tar upp en betydande del av riktlinjerna för utgifterna. De ändringar som görs i rambeslutet längre fram under valperioden är mestadels tekniska. Det beror på att utgiftsregeln för anslagsramarna ställer en maxgräns för omkring tre fjärdedelar av statens utgifter och att enbart tekniska ändringar kan göras i dem om budgetens struktur eller kostnadsnivån förändras.

Utskottet ser helst att framför allt valperiodens första rambeslut också i fortsättningen behandlas som en redogörelse. Detsamma gäller de rambeslut längre fram som innehåller principiellt viktiga riktlinjer eller överväganden. Om det däremot handlar om justeringar av teknisk art kan man gott överväga att behandla rambeslutet t.ex. utifrån en upplysning från statsministern.

Utskottet noterar vidare att rambeslutet under de senaste åren har blivit allt mer detaljerat jämfört med de relativt schematiska besluten under den första tiden. Det tar numera upp också mycket små ändringar i anslagen.

I framtiden är det skäl att avgöra hur utförligt det är lämpligt och behövligt att behandla frågor i rambeslutet. En mycket ingående behandling av statens utgiftspolitik hör ihop med behandlingen av statsbudgeten.

Produktivitetsprogrammet

Rambeslutet anger riktlinjerna för hur statens produktivhetsprogram ska gå vidare och de produktivitetshöjande åtgärder som ska genomföras fram till slutet av 2015. Det blev beslutet redan under den föregående regeringsperioden att omkring 9 600 årsverken ska bort från statsförvaltningen och att det ska ske fram till 2011. Enligt de nu aktuella riktlinjerna ska ytterligare 4 800 årsverken bort från statsförvaltningen 2012—2015. Rambeslutet omfattar också minskningsmålen för de enskilda förvaltningsområdena. Syftet med de nya produktivitetsåtgär-

gärden är att få bort omkring 1 200 årsverken per år. Under samma tid förväntas den naturliga avgången vara i snitt 6 000 personer per år, ca 3 500 av dem pensioneringar.

Enligt redogörelsen ska produktiviteten förbättras genom bättre ekonomi- och personalplanering, effektivare elektronisk kommunikation och bättre informationsförvaltning över lag. Den regionala ekonomin ska också göras mer produktiv och sektorsforskningens struktur ses över.

Produktivitetsprogrammet är som sagt motiverat och nödvändigt. När pensioneringen ökar på 2010-talet kan den offentliga sektorn med den storlek den har nu sysselsätta merparten av alla nya arbetstagare. Produktivitetsprogrammet är lämpligt tajmat i och med att pensioneringen ger ypperliga möjligheter att genomföra ändringar utan risk för gällande anställningar.

Utskottet understryker att programmet bör genomföras så att man på allvar söker bättre resultat och ser över arbetsprocesser och metoder. Hittills har det emellertid mest handlat om olika sätt att dra ner på personalen och lägga ut verksamheter.

Ytterligare personalminskningar ska planeras med hänsyn till förvaltningens möjligheter att klara av sina uppgifter. De personella resurserna är redan nu ställvis mycket knappa. Om man vill höja produktiviteten, gäller det att satsa på en bra personalpolitik och faktorer som bidrar till bättre ork i arbetet och arbetstrivsel. Det hjälper åldrande anställda att orka i arbetet och minskar arbetskraftsbristen.

För att produktivitetsprogrammet ska ha framgång kräver det ett brett och långsiktigt förändringsledarskap och kompetens inom projekthantering. Förändringsprojekten ska förberedas med omsorg och reformernas kostnader och nytta utvärderas objektivt och grundligt. Dåligt beredda och ledda produktivetsinsatser leder ofta till ett ekonomiskt olämpligt slutresultat.

Också de datatekniska möjligheterna måste utnyttjas effektivare. Utskottet påpekar att det måste avsättas tillräckligt med tid och resurser på att genomföra informations- och kommunikationstekniska projekt. Produktivitetsnyttan reali-

seras i regel först efter att ändringar och informationssystem har blivit införda.

Det är också viktigt att innovationer nyttiggörs brett i olika politiksektorer och att innovationer utnyttjas för att förbättra framför allt tjänsters produktivitet. När befolkningen åldras måste inte minst social- och hälsovårdstjänsternas produktivitet höjas. En nationell innovationsstrategi är under beredning och bör enligt utskottets mening användas för att främja uppkomst och tillämpning av innovationer.

Den kommunala ekonomin

Utvecklingen av den kommunala ekonomin var gynnsam 2007. Kommunernas inkomstfinansiering räckte till för att täcka avskrivningarna enligt plan, och därmed är den kommunala ekonomin i balans enligt detta kriterium. Bakom den positiva utvecklingen ligger framför allt att kommunernas inkomstutveckling förbättrats. Skatteintäkterna ökade sammanlagt med 7,5 procent, och sammantaget ökade skatteintäkterna och statsandelarna med nästan 7 procent.

Den förbättrade kommunala ekonomin märks över nästan hela det kommunala fältet, och antalet kommuner med ekonomiska problem har minskat. Det finns ändå stora regionala och kommungruppsvisa utvecklingsskillnader, och vi har fortfarande nästan 50 kommuner med negativt årsbidrag. Trots den goda ekonomiska utvecklingen höjde 119 kommuner inkomstskattsatsen detta år. Detta berodde dels på ökade utgifter, dels också på skyldigheten att täcka tidigare uppkomna underskott.

Enligt uppskattningar kommer den kommunala ekonomin att stärkas ytterligare 2008 och prognoserna säger att den kommer att vara i balans under hela ramperioden. Mot slutet av perioden kommer den kommunala ekonomin ändå sannolikt att stramas till när en allt äldre befolkning leder till att skatteintäkterna ökar långsammare och efterfrågan på social- och hälsovårdstjänster ökar. Dessutom kan en allmänt försämrad ekonomisk situation också försvaga den kommunala ekonomin. Därför är det viktigt att kommunerna förbereder sig för ett eventuellt

försämrat konjunkturläge och utvecklar sin servicestruktur.

I och med kommun- och servicestrukturreformen har arbetet med att utveckla servicestrukturerna kommit igång, men än så länge har reformen mest gällt kommunsammanslagningar och inrättande av samarbetsområden. Det är viktigt, menar utskottet, att servicestrukturerna utvecklas målmedvetet och att man ser till att kommunerna hittar verksamhetsmodeller som kan fungera som stöd när det gäller att tillhandahålla fungerande tjänster. Det är också viktigt att sprida god praxis, eftersom skillnaderna i praxis ofta kan vara större än skillnaderna i servicebehov. Det går ofta att öka produktiviteten genom att börja tillämpa de effektivaste verksamhetsmodellerna, utan att ge avkall på kvalitet och genomsnitt.

Utskottet pekar också på att kommun- och servicestrukturreformen måste stödas av starkt ledarskap. Därför är det viktigt att ordna tillräckligt med utbildning för kommunernas ledande förtroendevalda och tjänstemän, om man vill genomföra reformen.

Finansiering av utvecklingssamarbetet

Både regeringsprogrammet och rambeslutet innehåller en målmedveten utgiftsökning när det gäller Finlands utvecklingssamarbete. Större finansiella insatser och en framgångsrik utvecklingspolitik är väsentliga faktorer när det finländska utvecklingssamarbetet genomförs. Dessutom fyller procentuella mål en viktig funktion när det gäller att upprätthålla den långsiktiga anslagsutvecklingen med avseende på både vårt internationella anseende och vårt internationella inflytande.

Enligt regeringsprogrammet kommer regeringen att säkerställa en anslagsutveckling som tar Finland mot det mål på 0,7 procent av bruttonationalinkomsten som uppställts inom FN. Programmet innehåller emellertid ingen tidsfrist för att uppnå målet.

Finland har åtagit sig att följa EU:s gemensamma riktlinjer för lägsta nivå på anslag till utvecklingssamarbete. Enligt dessa riktlinjer

åtar sig de medlemsstater vars biståndsanslag låg under 0,51 procent av bruttonationalinkomsten (BNI) att nå upp till den nivån senast 2010.

Enligt rambeslutet kommer de egentliga utgifterna för utvecklingssamarbete 2011 att vara 926 miljoner euro, dvs. 258 miljoner euro mer än 2008. De anvisade biståndsanslagens andel av BNI beror på den kommande tillväxten inom landets ekonomi. Enligt den totalekonomiska prognos som ligger till grund för rambeslutet ser det ändå ut som om målet på 0,51 procent inte kommer att uppnås.

Utskottet anser det vara viktigt att regeringen inte bara förbinder sig vid större summor, utan också vid att uppfylla 0,51-procentsmålet i fråga om biståndsanslaget 2010.

Fler nybörjarplatser inom yrkesutbildningen

Under ramperioden kommer årligen 15 miljoner euro av de anslag för låglönestöd till ungdomar som omallokerats till arbets- och näringsministeriets huvudtitel att föras över till undervisningsministeriets förvaltningsområde för att bidra till lösningen på de matchningsproblem som gäller tillgången på och behovet av arbetskraft. Antalet studerande inom yrkesutbildningen och inom tilläggsutbildningen i form av läroavtalsutbildning har redan 2008 ökat med 2 200 platser inom den grundläggande yrkesutbildningen och 2 100 platser inom den yrkesinriktade tilläggsutbildningen i form av läroavtalsutbildning. Dessutom kommer en del av anslaget för låglönestöd fortsatt att föras över till undervisningsministeriets huvudtitel för att användas till att bekämpa utslagning och främja sysselsättning bland ungdomar.

Utskottet menar att regeringen vidtar rätt åtgärder när den uppmuntrar till längre tid i arbetslivet och förbättrar förutsättningarna för arbetskraftens geografiska och yrkesmässiga rörlighet. Det är motiverat att öka antalet studieplatser särskilt inom den grundläggande yrkesutbildningen och tilläggsutbildningen dels på grund av behovet av arbetskraft, dels för att alla studerande ska ha en studieplats som får dem att känna sig motiverade och som ger dem jobb efter

studierna. Ungdomar som saknar studieplats löper större risk än andra att drabbas av utanförskap.

Många faktorer inverkar på hur attraktiv yrkesutbildningen känns, bl.a. hur olika yrken uppskattas, vilken kvalitet det är på utbildningen, hur väl utbildningen motsvarar arbetslivets krav och hur sannolikt det är att man får jobb efter avslutade studier. Försöken att göra yrkesutbildningen mer attraktiv har lyckats under de senaste åren. Exempelvis kom det enligt uppgifter från vårens gemensamma ansökningsomgång in ansökningar från 3 500 fler sökande än föregående år (sammanlagt 56 800 sökande). Däremot kvarstod antalet sökande till gymnasieutbildning på samma nivå.

Det är enligt utskottet viktigt att regeringen följer om yrkesutbildningen ökar i popularitet i tillräcklig utsträckning med tanke på behovet av arbetskraft och om mer resurser behöver allokeras för yrkesutbildningen än gymnasieutbildningen.

Finansieringen till universiteten

Universitetsväsendet samt undervisningen och forskningen vid våra universitet spelar en viktig roll för vår internationella framgång och bidrar till en balanserad regional utveckling inom landet. Universitetsfolket har redan länge insisterat på ökad ekonomisk autonomi. Regeringen har i sin programförklaring förbundit sig vid detta genom att tillåta att universiteten har ställning som offentligrättslig juridisk person eller privaträttslig stiftelse. Samtidigt ska universitetens förvaltning och beslutsprocesser reformeras.

Den universitetsreform som bereds just nu är nödvändig, menar utskottet. Redogörelsens riktlinjer för finansiering av universiteten hjälper till att genomföra reformen. Utskottet anser det vara viktigt att universiteten faktiskt uppnår de mål som regeringsförklaringen ställer upp för undervisning, forskning och större innovationskraft. Detta kräver att basfinansieringen till universitetsundervisning och forskning motsvarar kraven på att förbättra undervisningen och forskningen. Vid multidisciplinära universitet gäller

detta särskilt de centrala naturvetenskaperna, medicin, vårdvetenskaper, humanistiska vetenskaper, samhällsvetenskaper och konstämnen. Utskottet betonar att ett regionalt omfattande universitetsnätverk är en central faktor när det gäller att garantera en högkvalitativ utbildning i vårt land. Vi måste trygga alla finländska universitets ställning och deras kvalitetsutveckling genom tillräcklig basfinansiering.

Utskottet välkomnar att regeringen efter rambeslutet beslutat öppna för finansiella investeringar också i de universitet som är offentligrättsliga samfund. Därmed kan man till exempel överföra inkomster från försäljning av statsegendom till universiteten. Beslutet kan bidra till att trygga de multidisciplinära universitetens finansiering och ger bättre möjligheter till kvalitetsutveckling.

Utskottet påpekar att det kommer med ett detaljerat ställningstagande i samband med det årliga förslaget till statsbudget.

Att trygga virkesförsörjningen

Ett tilläggsanslag på 41,7 miljoner euro har reserverats i jord- och skogsbruksministeriets finansram för genomförande av det nationella skogsprogrammet och handlingsplanen för mångfald i skogarna i södra Finland. De viktigaste målen med avseende på en tryggad virkesförsörjning är att klart öka den årliga avverknings- och användningen av skogsflis.

Tillräckliga skogsvårdsåtgärder är en förutsättning för en hållbar virkesproduktion och industrins råvaruförsörjning i framtiden. Utskottet välkomnar att den årliga insamlingen av information om skogstillgångarna utökas och betonar att informationen i så stor utsträckning som möjligt måste kunna användas av olika aktörer för fastighetsspecifik skogsplanering och aktiv rådgivning till skogsägare.

Om man vill uppnå de uppställda avverkningsmålen måste nya arbetstagare rekryteras för transport och drivning. Därför är det viktigt att genom tillräcklig branschutbildning se till att det finns kompetent arbetskraft.

Rambeslutet anvisar tilläggsanslag inom kommunikationsministeriets förvaltningsområde för underhåll av transportlederna för virkesförsörjningen, basfarledshållningens akuta behov och understöd till enskilda vägar. Denna tilläggsfinansiering stärker också skogsindustrins konkurrenskraft.

Utskottet påpekar att ramarna för statsfinanserna gett hög prioritet åt skogsindustrins behov av virkesförsörjning och bevarandet av arbetstillfällena och att ramarna gör det möjligt att utveckla sektorn. Den inhemska avverkningen måste kunna ökas snabbt för att industrins råvarutillgång tryggas när tillgången på importerat virke försvåras ytterligare. Också rapporten från Esko Aho's arbetsgrupp för att utreda skogsindustrins och skogssektorns verksamhetsbetingelser lyfter fram att åtgärder bör vidtas omedelbart och att finansieringen snabbt bör ökas.

Finansieringen av trafikinfrastruktur

I rambeslutet och den samtidiga trafikpolitiska redogörelsen anges hur stora resurser som kommer att avsättas för trafikinvesteringar och basväghållning under valperioden. Finansutskottet har lämnat utlåtande (SRR 3/2008 rd — FiUU 5/2008 rd) om den trafikpolitiska redogörelsen, där det särskilt tar upp programmet för underhåll och utveckling av trafiknätet och finansieringen av dem.

Utskottet framhåller att det för en långsiktig och kostnadseffektiv väghållning är viktigt att besluten om vilka trafikprojekt som är aktuella under valperioden och hur de ska finansieras fattas på en gång och att anslagsramen redan från början av valperioden tar upp adekvata anslag för långsiktig utveckling och underhåll av trafikleder.

Vad gäller basväghållningen anser utskottet att finansieringen i rambeslutet ännu inte ger tillräckliga möjligheter att underhålla vägnätet.

Finansieringen av basväghållningen och enskilda vägar höjs med 165 miljoner euro, men den är speciellt inriktad på att trygga virkesförsörjningen. Ytterligare 60 miljoner euro av re-

surserna för basväghållning under valperioden är riktade till virkesförsörjningen.

Det är angeläget och nödvändigt att trygga virkesförsörjningen, men utskottet finner det oroväckande att finansieringen av det övriga vägnätet minskar. I finansieringen av basväghållningen har de höjda kostnaderna inte heller vägts in. För t.ex. väghållningen har den betydtt årliga merkostnader på cirka 25—30 miljoner euro. Trots att väghållningens effektivitet och produktivitet har blivit bättre, betyder kostnadsökningen oundvikligen att servicestandarden sjunker.

Anslagsnivån i rambeslutet råder som sagt ännu inte bot på eftersläpningen i finansieringen; tvärtom är det uppenbart att finansieringen av basväghållningen måste höjas genom tilläggsbudgetar. Finansiering över tilläggsbudgetar får ändå inte bli en bestående lösning, för det omöjliggör en långsiktig och ekonomisk planering och det är ju uttryckligen det som den trafikpolitiska redogörelsen syftar till.

För valperiodens tematiska projekt har avsatts 50 miljoner euro. Det är viktigt att de tematiska projekten främjar trafiksäkerheten och förbättrar villkoren för kollektivtrafiken och gång-, cykel- och mopedtrafiken. Utskottet vill också påskynda insatserna för att förbättra sjöfartssäkerheten, för inte minst fartygstrafiken på Finska viken har ökat kraftfullt och det har ökat risken för allvarliga olyckor. Oljetransporterna på Finska viken har redan gått upp till ca 140 miljoner ton och förväntas vara uppe i mer än 250 miljoner kring 2015. Passagerarfartygstrafiken mellan Tallinn och Helsingfors är dessutom livlig. För att förbättra säkerheten inom fartygstrafiken måste man bl.a. se till att farlederna är i skick, förbättra trafikkontrollen och ge akt på att fartygspersonalen har behövlig yrkeskompetens.

Utskottet noterar också tajmningen av nya investeringar. Rambeslutet betyder att valperiodens nya trafikinvesteringar kommer i gång först mot slutet av perioden. Då finns det risk för att flera projekt konkurrensutsätts och startar samtidigt, vilket höjer kostnaderna och gör kostnads-kalkylerna mindre hållbara. Det är viktigt att

kunna undvika en hotande anhopning av investeringar 2011—2012.

Enligt rambeslutet kommer den kommunala finansieringen att tidigareläggas för att få i gång utvecklingsprojekt och i slutändan för att jämna ut infrastrukturmarknaden. Utskottet noterar att om projekt inte fås i gång med kommunal finansiering, måste regeringen vidta åtgärder i tid för att tidigarelägga vissa investeringar. Det betyder att projekten bör vägas in redan i budgeten för 2009.

Behovet av att utveckla budgeten och budgeteringen av investeringar

Utskottet har redan i sina tidigare överväganden framhållit att investeringar i och underhåll av infrastrukturen bör hållas klart åtskilda.

Statens nuvarande budgetpraxis bygger på budgetering av driftsutgifter och då behandlas också investeringar som driftsutgifter. Med kapitalbudgetering har investeringar och driftsutgifter däremot var sin budget, som gör det lättare att hantera planeringen av investeringar och finansiering.

Statens förmögenhet består till stor del av investeringar. År 2007 utgjorde värdet av vägverkens trafikledsförmögenhet omkring 18 miljarder euro, eller 98 procent av de materiella anläggningstillgångarna inom hela den statliga budgetekonomin.

Finansutskottet anser att staten i sin ekonomiska styrning bör införa en balanskalkyl som beskriver den ekonomiska situationen. Med hjälp av kalkylen kan man sedan styra och fatta beslut om vägledsinvesteringar. I det sammanhanget skulle det också gälla att ta ställning till finansieringen av investeringsutgifter under genomförandet och till den slutliga finansieringen av dem.

Anslag beviljas i så fall för kostnaderna för infrastrukturella tjänster. I kostnaderna ingår årliga underhållsutgifter och den kostnadsandel av investeringarna som gäller respektive år, dvs. avskrivningar. På så sätt periodiseras bördan av investeringsutgiften över de år som hela verkningstiden omfattar. I besluten om finansiering-

en av investeringar kan man väga in en hållbar samhällsekonomisk utveckling och vid behov också andra finansiella källor.

Nödvändiga ändringar bör enligt utskottets mening förberedas så att de kan genomföras under nästa valperiod, från och med 2012.

En reform av den sociala tryggheten

Det är angeläget att förbättra situationen för dem som har det sämst ställt ekonomiskt, anser utskottet. Den sociala ojämlikheten och relativa fattigdomen har ökat, trots att de disponibla tillgångarna med den positiva ekonomiska tillväxten har ökat i alla inkomstkategorier. Också skillnaderna i hälsa har ökat. I regeringsprogrammet ingår en rad insatser för att minska fattigdomen, men betydelsen av höjda förmåner urholkas av att priserna har stigit.

Det finns en kommission, SATA, som förbereder en reform av den sociala tryggheten. Målet är att sporra till arbete, minska fattigdomen och garantera en adekvat grundtrygghet i alla livssituationer. Tanken är att finansieringen av den sociala tryggheten på sikt ska stå på en hållbar grund. Beslut om reformen kommer att fattas etappvis.

Utskottet konstaterar att rambeslutet på detta stadium inte innebär några ändringar i den sociala tryggheten. Men det krävs resurser redan under ramperioden för att få i gång reformen.

Utskottet påskyndar en reform av handikapp-lagstiftningen och ett nytt system med personliga assistenter.

Handlingsprogrammet för mångfald i skogarna i södra Finland

För handlingsprogrammet för mångfald i skogarna i södra Finland (METSO) har det avsatts ytterligare 19 miljoner euro för jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och 65,8 miljoner euro för miljöministeriets förvaltningsområde. Det totala anslaget för programmet uppgår till ca 182 miljoner euro.

Programmet METSO förenar skydd och ekonomiskt utnyttjande av skogarna. Syftet är att stoppa utarmningen av skogsbiotoper och skogs-

arter och att stabilisera en gynnsam utveckling av den biologiska mångfalden. Programmet genomförs med ekologiskt effektiva, frivilliga och kostnadseffektiva metoder.

Det är viktigt och nödvändigt med extra finansiering och enligt vad utskottet har erfarenhet räcker anslagen till för att få i gång programmet. Programmets fortsättning och det finansiella behovet på 2010-talet beror på flera faktorer, som utbud av områden som uppfyller vissa skyddsvärden och skogspriserna.

Förslag till beslut

Finansutskottet föreslår att följande ställningstagande godkänns med anledning av redogörelsen:

1. Riksdagen har ingenting att anmärka mot redogörelsen.

2. Riksdagen förutsätter att statens budgetpraxis ses över senast från början av 2012 och att en balanskalkyl som beskriver statens ekonomiska situation införs i den ekonomiska styrningen till stöd för investeringsbeslut och för att främja en effektiv användning av kapitalet. Reformerna bör förberedas så att de kan införas i början av nästa regeringsperiod.

Helsingfors den 16 maj 2008

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Pertti Hemmilä /saml
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Jari Koskinen /saml
Mikko Kuoppa /vänt
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent
Olli Nepponen /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Heikki A. Ollila /saml

Heli Paasio /sd (delvis)
Markku Rossi /cent (delvis)
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Minna Sirnö /vänt (delvis)
Pia Viitanen /sd (delvis)
ers. Hanna-Leena Hemming /saml (delvis)
Matti Kauppila /vänt (delvis)
Katri Komi /cent (delvis)
Miapetra Kumpula-Natri /sd (delvis)
Lauri Kähkönen /sd (delvis)
Jutta Urpilainen /sd (delvis)
Tuula Väättä /sd (delvis).

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Hellevi Ikävalko
utskottsråd Mari Nuutila
utskottsråd Marjo Hakkila.

RESERVATION 1 /kd

Motivering

Statsrådets redogörelse (SRR 2/2007 rd) om ramar för statsfinanserna 2008—2011 bygger på prognoserna om den ekonomiska utvecklingen under de närmaste åren. Om ekonomin fungerar på förväntat sätt är redogörelsen en bra utgångspunkt för riksdagen när det beslutar om hur statens medel ska användas.

Den ekonomiska tillväxten har varit stark i Finland under de senaste åren. Under ramperioden kommer den att mattas av till ungefär två procent. Men Finland blir tvunget att bereda sig på en ännu mindre tillväxt. Det blir därför en större, men lika viktig, utmaning att lösa frågor som hänger samman med välfärdssamhället. Den arbetsföra befolkningen kommer att minska från och med 2010 och detta ställer krav på hur medlen fördelas.

Finland har nu placerat sig klart under de andra nordiska länderna när det gäller den sociala tryggheten. Vissa mätningar tyder på att den sociala tryggheten i Finland för närvarande ligger under genomsnittsnivån i EU. Detta borde regeringen uppmärksamma tydligare i finansramen. Det är inte rätt att pensionärerna och barnfamiljerna befinner sig i en så svår situation som nu är fallet.

Det är också viktigt att komma ihåg att särskilt när det gäller beslut som berör hälsan kan större besparingar uppnås med satsningar på preventiva åtgärder.

Redogörelsen har behandlats i många utskott. Av utskottens utlåtanden framgår klart att de inte är helt nöjda med regeringens linje. Utskotten föreslår ändringar i den föreslagna ramen, men finansutskottet har inte klart tagit fasta ens på utskottens nedan relaterade enhälliga konstateranden.

Förvaltningsutskottet ser det som viktigt att de nedskärningar i nödcentralernas personal som framgår av produktivhetsprogrammet inte förverkligas. Enligt utskottet behövs det tvärtom ungefär hundra nyanställda nödcentralsjourer.

Kommunikationsutskottet understryker att finansieringen av bastrafikledshållningen redan länge har legat långt under det som t.ex. farledsverken har föreslagit. Om finansieringen fortsätter att följa denna linje kan det leda till trafiksäkerhetsproblem och behov av stora engångsinvesteringar. Landsvägsnätets värde är omkring 15 miljarder euro. Det är illa att låta en så värdefull egendomspost förfalla.

Jord- och skogsbruksutskottet påpekar att enligt utredning till utskottet är det årliga finansieringsbehovet för strukturstöden ungefär 140—150 miljoner euro. Men under ramperioden kommer Gårdsbrukets utvecklingsfond att ha bara ungefär 95 miljoner euro per år för ändamålet. Enligt utskottet är det helt nödvändigt att utvecklingsfonden får större finansieringstillgångar.

Försvarsutskottet konstaterar att rambeslutet nog gör det möjligt att på kort sikt bibehålla nivån på verksamheten men att prestationerna inte kan förbättras och att det blir allt svårare att anskaffa ny materiel. Det finns inte heller någon förbättring i sikte när det gäller reservdelsbristen. Det är också ett problem att försvarspersonalen sjunker under 15 000 anställda.

Kulturutskottet framhåller att det ökade antalet invandrare och romer kräver extra insatser från statens sida. Också sektorforskningen kräver mer pengar, för det är inte alls självklart att forskningsinstituten kan fortsätta sköta sina grundläggande samhällseliga uppgifter efter att budgetfinansieringen stramats åt.

Social- och hälsovårdsutskottet understryker att priset på alkohol borde ligga en femtedel över den nuvarande nivån för att det ska ha någon effekt på konsumtionen. Det är skäl att redan under ramperioden inleda förberedelserna för en översyn av den sociala tryggheten för att reformen ska kunna genomföras utan större problem.

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anser att personalnedskärningarna vid Arbetshälsoinstitutet är oskäligt stora. De stora nedskärningar

na äventyrar forskningen kring frågor som gäller arbetsförhållanden och arbetshälsa. Utskottet lyfter också fram betydelsen av språkutbildning och annan orienterande utbildning för invandrare.

Utrikesutskottet påpekar att biståndsanslaget enligt rambeslutet år 2010 är 0,48 procent av bni. Trenden är negativ eftersom procenttalet enligt det förra rambeslutet skulle ha stigit till 0,51 procent, som är den miniminivå för biståndsanslag som EU förutsätter av medlemsstaterna.

Finansutskottet konstaterar att nivån på den behovsprövade finansieringen av kommunerna inte borde minskas, eftersom kommunernas ekonomiska situation differentierats kraftigt.

Miljöutskottet bekymrar sig för den avtagande utvecklingen inom miljösektorn. Det är inte möjligt att säkerställa forskning och utveckling i miljöpolitiken med de anslag som finansskalkylen medger. Eftersom Finland är bundet av strikta utsläppsgränser är det ett betydande felsteg att inte slå vakt om forskningen.

Staten måste bereda sig på att antalet personer i arbetsför ålder minskar och satsa på arbetskraftsinvandring och på att få ut studerande i arbetslivet allt snabbare. Dessutom måste målmedvetna satsningar göras på att ordna utbildning för arbetslösa arbetssökande. I beskattningen måste avseende fästas vid reformer som motiverar till arbete.

Gränsbevakningsväsendet har fått löfte om full kompensation för de tilläggskostnader som ändringarna i ägarbesittningen medför. Lokalkostnaderna har ändå inte kompenserats fullt ut i redogörelsen och om Gränsbevakningsväsendet förväntas fylla ut denna brist i finansieringen blir det tvunget att bl.a. ytterligare minska på personalen och de fastigheter som är nödvändiga för verksamheten.

Det nuvarande systemet med en årlig finansredogörelse är tungrott. Redogörelsen behandlas på våren i alla utskott och ungefär på samma sätt som det ordinarie budgetförslaget. Utskottens utlåtanden om redogörelsen motsvarar långt de utlåtanden som de utformat om den ordinarie budgeten. Det här resulterar i att utskotten såväl på våren som på hösten i flera månaders tid be-

handlar i stort sett samma frågor. Det vore ändamålsenligare om riksdagen fick en ramredogörelse högst två gånger per valperiod.

Förslag

Med stöd av det som anförts ovan föreslår jag följande ställningstagande till redogörelsen.

1. Riksdagen förutsätter att man i detta nu avstår från att höja och indexbinda social- och hälsovårdens klientavgifter eftersom det inte har fattats några beslut om avgiftstak för dessa avgifter eller för medicinkostnader. Möjligheterna för dem som har små inkomster och många sjukdagar att få adekvat vård måste säkerställas. Om klientavgifterna ska följa kostnadsutvecklingen måste också inkomstöverföringarna och de sociala förmånerna på ett mer heltäckande sätt bindas vid index.

2. Riksdagen förutsätter att kommunernas finansieringsbas stärks för att de i framtiden ska klara av kraven på ökad service. Dessutom måste kommunernas servicestruktur utvecklas och göras effektivare. Basservicen måste ordnas med utgångspunkt i starka primärkommuner. På kommunnivå måste resurser föras över från förvaltning till service. Inkomsterna från social- och hälsovårdens klientavgifter måste i sin helhet stanna i kommunerna så de har en möjlighet att förbättra servicen i denna sektor.

3. Ramanslagen för trafik möjliggör inte en miljövänlig transportpolitik som främjar Finlands konkurrenskraft och säkerheten. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja anslagen för kollektivtrafik, basvaghållning, basbanhållning och leder för gång-, cykel- och mopedtrafik.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen ökar sysselsättningsanslagen och de

sysselsättningsbaserade investeringsanslagen för att säkerställa tillgången på kunnig arbetskraft, minska effekterna av den strukturella arbetslösheten och stödja orter som berörs av strukturomvandlingen. Det krävs åtgärder för att hjälpa de som är mest utsatta på arbetsmarknaden. Yrkesutbildningen och den yrkesinriktade vuxenutbildningen behöver tilläggsresurser. Planerna på att minska arbetarskyddsdistriktens personal med 100 årsverken fram till 2015 måste skrinläggas och det får inte heller skäras ned på Arbetshälsoinstitutets personal.

5. Riksdagen förutsätter att universitetens autonomi och självständiga beslutsfattande tryggas genom tillräcklig statlig finansiering. Basfinansieringen för universiteten måste fördelas mellan alla universitet på jämbördiga grunder. Riksdagen förutsätter att regeringen återtar sina beslut i ramredogörelsen och i andra sammanhang att göra finansieringen till universiteten avhängig av privat finansiering och gör det möjligt för universiteten att bli offentligrättsliga institutioner som staten kan göra finansiella placeringar i utan villkor om privat finansiering.

6. Riksdagen förutsätter att Finland håller fast vid sitt internationella åtagande att bidra till att minska fattigdomen i världen. Biståndsanslagen måste höjas årligen i jämn takt för att målet om 0,51 procent av bni ska nås senast 2010 och för att vi ska komma upp till 0,7 procent fram till 2015.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen reserverar tillräckliga anslag för underhåll av väg- och bannätet så att nästens skick inte försämras ytterligare.

8. Riksdagen förutsätter att regeringen rättar till beskattningsstrukturen så att

den är mer rättvis socialt, främjar sysselsättningen och styr konsumtionen i mer hälsosam och miljövänlig riktning samt eliminerar uppenbara beskattningsrelaterade orättvisor mellan befolkningsgrupperna t.ex. i beskattningen av pensionärer som lever i äktenskap jämfört med ensamboende pensionärer.

9. Riksdagen förutsätter att regeringen ser till att språkutbildning och handledande utbildning för invandrare ges större anslag.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen reserverar anslag för en kommande reformering av den sociala tryggheten redan under de närmaste åren.

11. Riksdagen förutsätter att regeringen beaktar utskottets synpunkter på genomförandet av produktivitetsprogrammet.

12. Riksdagen förutsätter att mer resurser beviljas för forskning, planering och verkställighet inom miljöpolitiken.

13. Riksdagen förutsätter att det reserveras anslag för en ökning av personalen vid nödcentralerna.

14. Riksdagen förutsätter att regeringen inom kort ger ett lagförslag om att indexbinda barnbidragen.

15. Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar ett förslag till riksdagen om höjd alkohol- och tobaksskatt. Målet med förslaget bör vara att uppnå tydliga effekter på folkhälsan.

16. Riksdagen förutsätter att regeringen i linje med statsrådets jubileumsbeslut tar ansvar för rehabiliteringen av krigsveteraner så att varje krigsveteran i behov av rehabilitering får sådan.

17. Riksdagen förutsätter att regeringen inte under regeringsperioden sänker nivån på den behovsprövade finansieringen till kommunerna.

18. Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt vidtar effektiva åtgärder för att säkerställa råvarutillgången för den finska skogsindustrin.

Helsingfors den 16 maj 2008

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 2 /sd

*Motivering***VARDAG, BOENDE OCH SYSSELSÄTTNING***Nu behöver vi en rättvis skattepolitik*

Anslagsramen för 2009—2012 görs och behandlas i en tid av osäkra ekonomiska utsikter. Tillväxten i världsekonomin stannade helt klart upp mot slutet av fjolåret. Och i år har läget försämrats ytterligare i flera av de stora ekonomierna. Hos oss var den totala produktionen i fjol fortfarande relativt bra tack vare den förra regeringens ekonomiska insatser.

I fjol var läget i Finland gott tack vare att exporten växte och konsumenterna konsumerade. Läget har förändrats. I dag har vi en annan bild av ekonomin än förra våren och regeringen står vid sidan om och tittar på. Redan i fjol påpekade vi att inflationen ökar och att regeringen för passiv ekonomisk politik som är riskabel.

Den föreslagna statsfinansiella ramen är alltför liten. Ramen tar inte tillräckligt stor hänsyn till framtiden eller folks behov. Det syns också i betänkandet från finansutskottet och i flera av utlåtandena från fackutskottet.

Regeringen saknar en skattepolitisk strategi. Den dominerande linjen är att anpassa sig till en rad intressegruppers snäva individuella intressen. Det mest flagranta exemplet är lättnaderna arvsskatten för företag och lantbruk. Regeringen splittar skatteunderlaget och fattar sina beslut utifrån enskilda förmånstagares intressen.

Det bortschabblade skatteunderlaget gör att utgiftsramen blir snäv. Regeringen delar ut förmåner hit och dit genom att sänka skatterna, när det är svårt att höja utgifterna inom förvaltningsområdena. Vi socialdemokrater anser att det behövs en utredning av hur mycket skattelättnaderna har ökat sedan regeringen hittade på att lägga upp statsfinansiella utgiftsramar.

Enligt vårt sätt att se ska skatterna vara rättvisa och bygga på skattebetalarna betalningsförmåga och förmögenhet. Skatterna är till för att finansiera välfärden på ett hållbart sätt. Det måste finnas en genuin intention att uppmuntra människor att arbeta och satsa på företagsamhet. Dessutom ska skattepolitiken bekämpa miljö- och hälsorisker.

Tack vare det ekonomiska arvet har sysselsättningen utvecklats i gynnsam riktning, men tillväxten planar ut och det kommer förr eller senare att återverka på sysselsättningen. I stället för att ägna sig åt skattepolitiskt pysslande borde regeringen ta itu med att förbättra den totala efterfrågan och konsumtionen för att de positiva utvecklingen i sysselsättningen inte ska stanna upp. På den punkten är den borgerliga regeringen föga övertygande. De skattepolitiska åtgärderna för att trygga virkesförsörjningen inom skogsindustrin har snarare fått motsatt effekt och branschen håller på att glida in i ännu större svårigheter.

Regeringens avgifts- och skattepolicy har haft den effekten att konsumentpriserna har stigit i år. I mars var livsmedelspriserna 7,6, boendekostnaderna 5,7 och priserna på kommunikation knappa 3 procent högre än för ett år sedan.

Det är främst barnfamiljer med små inkomster, pensionärer med små pensioner, deltidsanställda och personer med dagpenning eller annat socialbidrag som fått se sin köpkraft sjunka när priserna stiger. För många är det svårt att klara av vardagen när priserna på mat, boende och kommunikationer går upp. Det slår extra hårt mot barnfamiljerna.

Färsch statistik visar att den sociala tryggheten är lägst i Finland bland de nordiska länderna och ligger under EU-genomsnittet. Till exempel socialbidrag, dagpenningar och pensioner är betydligt lägre hos oss.

Ramförslaget går på en mycket försiktig linje. Jämfört med fjolårets ram har inkomsterna höjts med 8,5 miljarder euro. Detta trots att det

har skett en tydlig försämring i den ekonomiska utvecklingen sedan dess. Den ständiga undervärderingen av inkomsterna är ett hot mot riksdagens möjligheter att utöva sin budgetmakt vid rätt tid.

Den strama kommunekonomin hotar att försämra servicen

Under ramperioden kommer den kommunala ekonomin att utsättas för stora svårigheter om regeringens förslag i rambeslutet och basservicebudgeten går igenom. Kommunerna riskerar att inte kunna tillhandahålla basala tjänster.

Den kommunala ekonomin stramas åt 2009—2012 när det kommer in mindre skatteinkomster och efterfrågan på social- och hälsovård ökar. Kommunernas utgifter stiger med i snitt 5,1 procent under ramperioden. Under samma tid beräknas deras skatteinkomster öka med i snitt 4,9 procent per år. Den kraftiga ökningen av statsandelarna de senaste åren har mattats av och statsandelarna kommer att stå för en mindre andel av kommunernas utgifter för verksamheten. Statsunderstöden i basservicebudgeten uppgår till cirka 8,9 miljarder euro under ramperioden. Servicebehovet kommer att öka enormt i takt med att befolkningen åldras samtidigt som den statliga finansieringen av tjänsterna minskar med närmare två procentenheter till 26,3 procent.

Mot slutet av ramperioden kommer kommunerna att vara hårt trängda när utgifterna ökar i snabbt takt och framför allt statsandelarna slutar öka samtidigt. Extra hårt utsatta är de kommuner som inte kan kompensera de sjunkande statsandelarna med stigande skatteinkomster. I det läget måste de antingen skuldsätta sig eller dra ner på tjänsteutbudet. Sådana kommuner finns det i hela landet. När tjänsteutbudet försämras regionalt, ökar den regionala och den sociala segregeringen.

Om kommunerna ska kunna möta de framtida utmaningarna, måste de ha en starkare finansiell grund att stå på, men också kunna omstrukturera och effektivisera sin servicestruktur. Omfattande privatiseringar är ingen bra lösning för de basala tjänsterna måste i stället luta sig mot starka primärkommuner. På kommunal nivå måste re-

surser lyftas över från förvaltning till tjänster. Större kommuner frisätter resurser för tjänster och möjliggör service nära användarna.

Den kommunala social- och hälsovården måste förbättras och få utökad finansiering

Som ett led i genomförandet av regeringsprogrammet ska statsandelarna höjas med bara 21 miljoner euro årligen. Kommunerna tillförsäkras inte på tillbörligt sätt möjligheter att tillhandahålla social- och hälsovård, fastän servicebehovet ökar avsevärt till följd av att befolkningen åldras. Genom sina finansiella riktlinjer riskerar regeringen likabehandlingen av medborgarna inom social- och hälsovården.

Regeringen verkar inte ha någon som helst avsikt att infria sina löften att förbättra äldreomsorgen. Det är omöjligt att få tillräcklig personal till äldreomsorgen eftersom de ekonomiska satsningarna inte ens närapå räcker till för att tillgodose servicebehovet. De äldre måste ha tillgång till omsorgstjänster på lika villkor i hela landet. Det behövs tillräckliga resurser, mer bindande normer och en klarare reglering av klientavgifterna för äldreomsorg.

Krigsinvalidider bör få utökad rätt till kommunal öppenvård genom att en invaliditetsgrad på tio procent eller högre berättigar till sådan vård.

Enligt beräkningar behövs det ytterligare satsningar med åtminstone 210 miljoner euro per år för att genomföra ett system med personliga assistenter för de gravt handikappade som absolut behöver en assistent. I sitt program lovar regeringen förbättra systemet med assistenter. Statsandelarna för hela social- och hälsovårdssektorn ska höjas med 21 miljoner per år utifrån regeringsprogrammet. Men den satsningen kommer inte på långt när att tillgodose behoven att förbättra tjänsterna för funktionshindrade. Med tanke på likabehandling och medinflytande behövs det mer resurser också för tolkning och kommunikationstjänster.

Vi måste se till att det finns tjänster i anknytning till stödet för närståendevård att tillgå på lika villkor. Också förvärvsarbetande måste få möjlighet att hjälpa och vårda gamla föräldrar. Därför bör de erbjudas flexibel arbetstid och

stødtjenster i hemmet. Tillskotten i statsandelarna för social- och hälsovård under ramperioden är inte på långt när proportionella mot behoven. Enligt vissa utredningar kommer det att behövas ett tillskott på mer än 100 miljoner euro fram till 2012 för att betala ut stöd för närståendevård och förbättra stødtjänsterna till närståendevårdarna.

Anslagen för tjänsterna tillgodoser heller inte barnfamiljernas behov av t.ex. dagvård, rådgivning och skolhälsovård eller genomförandet av den nya barnskyddslagen. För att barnskyddslagen ska kunna genomföras måste personalstyrkan i öppenvården inom barnskyddet utökas med 155 tjänster. De kommunala barnskyddsinstitutionerna måste få 100 nya anställda och de privata 200. För stöd till barnskyddsarbetet och den sociala garantin behövs det genast ett tillskott på totalt 20 miljoner euro. Vi måste snabbt vidta åtgärder för att få mer personal till socialvården och övervaka att kommunerna fullgör sina skyldigheter enligt lagen om utkomststöd och barnskyddslagen.

Den kommunala basservicen måste förbättras också för att integrationen av invandrare ska lyckas och för att invandrarna ska få utbildning och kunna anpassa sig till det finländska samhället.

Anslagen för forskning enligt lagen om specialiserad sjukvård ska skäras ner med nio miljoner euro fastän forskningsresultaten och volymen har ökat avsevärt. Staten bör se till att det finns offentlig finansiering för forskningen, bl.a. för att säkerställa obunden forskning. Även om de ersättningar ökar som enligt lagen ska betalas till samkommuner för kostnader för grund- och specialiseringsutbildning för läkare och tandläkare, är utbildningsanslagen fortfarande för små med beaktande av kostnadsnivån. Därför måste anslagen för både forskning och utbildning höjas.

Klientavgifterna inom social- och hälsovården får inte höjas

Det är inte rättvist att höja avgifterna utan att samtidigt undersöka faktorerna bakom kundernas betalningsförmåga. Inte heller bidrar det på något sätt till att fullfölja målen för förvaltnings-

området. De som har stort behov av tjänster kommer dessutom att riskera att bli utan de tjänster de har rätt till och som är viktiga för dem med tanke på dagligt liv och aktivitet.

Vi är emot avgiftshöjningarna också av den orsaken att regeringen inte låter kommunerna få den åtföljande inkomstökningen, som skulle kunna användas för att förbättra social- och hälsovården.

Barnfamiljernas levnadskostnader kommer att stiga betydligt och då bör man inte medvetet öka familjernas utgifter ytterligare. Ändå ska hälsovårdsavgifterna höjas och dagvårdsavgifterna kommer att stiga med ca 700 euro per år för tvåbarnsfamiljer med två föräldrar som har inkomster under medelnivån. Detta godkänner vi inte.

Även om rambeslutet innehåller höjningar av vissa familjeförmåner såsom hemvårdsstöd och partiell vårdpenning kommer familjerna inte att dra nytta av dem eftersom klientavgifterna för social- och hälsovård och andra kostnader samtidigt stiger. Barnbidraget ska enligt rambeslutet höjas 2009 från och med det tredje barnet men nästan 80 procent av familjerna kommer att bli utan den här höjningen.

De som har det sämst ställt får det inte bättre utan extraresurser

Regeringens reform av den sociala tryggheten ökar utgifterna, om den ska kunna genomföras på ett rättvist sätt. Men regeringen har inte avsatt pengar för reformen. Det får inte bli så att pengar tas från en grupp och ges till en annan. Vi måste ha råd med att ge de allra fattigaste bättre försörjning. Till exempel arbetsmarknadsstödet måste höjas för att stødtagarna ska var mindre beroende av socialbidrag. Dessutom måste personer med små pensioner få bättre ekonomiska villkor.

De stigande el- och bränslepriserna, höjningarna av klientavgifterna inom hälso- och sjukvården och de höga matpriserna gör att människor med små inkomster får det svårt. Fler skulle få rätt att göra grundavdrag inom kommunalbeskattningen, om avdraget höjdes. Det skulle ge personer med små inkomster lägre skatter och är

dessutom en socialt rättvis lösning. Det högsta avdragsbeloppet har inte höjts på många år, så också av den anledningen är det motiverat att grundavdraget höjs ordentligt för att det faktiska värdet på avdraget ska kunna höjas. Pensionerna borde indexhöjas två gånger om året för att köpkraften med pensionerna ska kunna garanteras bättre.

Regeringens schablonmässiga produktivhetsprogram leder bara till personalneddragningar

Regeringen har beslutat strama åt målen med produktivhetsprogrammet och nu ska ytterligare 4 800 årsverken bort 2012—2015.

Statens revisionsverk har vissa betänkligheter och framhåller att programmet mer går ut på att skära ner personalen än på att verkligen förbättra produktiviteten i produktions- och serviceprocesserna. Dessutom syftar programmet till att minska de statsfinansiella utgifterna.

Produktivhetsprogrammet har hittills genomförts osammanhängande när det gäller administrativa reformer. Programmet måste omvärderas för att bättre ta hänsyn till personalaspekterna. Produktivitet kan inte nås med bara minskningar och nedsänkningar. Plötsliga och omfattande personalnedskärningar påverkar arbetsklimatet negativt och kan i värsta fall också försämra kvaliteten på servicen. Vi socialdemokrater motsätter oss inte i princip åtgärder som tar sikte på större produktivitet. Men man måste vara mer systematisk med att dimensionera personalen rätt, lyssna på personalen och inte bara driva igenom numeriska nedskärningsmål.

Precis som revisionsverket anser vi socialdemokrater produktivhetsprogrammet vara en stor risk eftersom genomförandet kräver ett brett och långsiktigt förändringsledarskap. Men regeringen genomför programmet mycket schablonmässigt och personalen har dragits ner även i verksamheter där det hade funnits goda skäl för att öka resurserna.

Vi motsätter oss de föreslagna personalnedskärningarna vid Arbetshälsoinstitutet med tanke på institutets uppgifter och forskning och projektet för att förbättra arbetslivet.

Fram till 2015 ska de personella resurserna vid arbetarskyddsdistrikten minskas med hundra årsverken. Regeringen går mot riksdagens vilja om den genomför så här stora nedskärningar. Arbetarskyddsdistrikten fräntas resurserna för att utföra sina lagstadgade uppgifter inom arbetarskyddet. Dessutom kommer det att bli betydligt svårare att övervaka arbetsförhållandena och säkerheten i arbetet.

Regeringens strategier för universiteten är oroväckande. Rambeslutet garanterar inte universiteten någon ökning i basfinansieringen, inte ens så mycket som kostnadsnivån har ökat. Dessutom ska produktivhetsprogrammet tillämpas på universiteten och 1 000 årsverken skäras bort den här valperioden. Därmed minskar universitetens omkostnader med cirka 11 miljoner euro om året. Produktivhetsprogrammet äventyrar universitetens mål för forskning och undervisning.

Regeringen satsar inte tillräckligt mycket på att förbättra verksamheten vid nödcentralsverket. De administrativa resurserna är redan nu alarmerande små och anslagsökningarna hjälper inte upp läget särskilt mycket. De strukturella bristerna i finansieringen av verket måste först undanröjas innan det dåliga arbetsklimatet och tjänsterna kan förbättras.

Vi vill också uttrycka vår oro över sysselsättningsläget för poliser och anslagen till den lokala polisen. Med den givna anslagsramen kan Gränsbevakningsväsendet inte ha en effektiv gränsbevakning som reagerar snabbt och arbetar enligt strategin för Gränsbevakningsväsendet.

Det ställs större krav på arbetskraftsservicen - resurserna får inte skäras ner

Under ramperioden drar regeringen ner anslagen till arbetskraftspolitiken med 20 miljoner euro om året. Personalnedskärningarna i produktivhetsprogrammet och övriga resursminskningar medför orimligt stora problem för arbetskraftsbyråerna i deras dagliga arbete. De har dessutom fått fler uppgifter. Deras resurser är bundna av till exempel större uppsägningar och permitteringar på lokal nivå, samordnad upphandling av utbildning i större skala, större be-

hov av vägledning och rådgivning, men också av vägledning för invandrare och långvarig personlig rådgivning för handikappade och nära samarbete med socialtjänsten och Arbetskraftsmyndigheterna. Om rambeslutet innebär att Arbetskraftsbyråernas anslag och resurser bara skärs ner utifrån det minskade antalet arbetslösa, kan man omöjligen kräva att byråerna ska stå till tjänst med det nuvarande serviceutbudet, och någon utbyggnad är inte att tala om. Arbetskraftsförvaltningen kan inte bara koncentrera sig på att serva yrkeskunnig topparbetskraft, om man verkligen också vill ta hand om handikappade och svårsysselsatta personer.

Arbetsmarknadsstödet sågs över förra valperioden och reformen har gett positiva resultat i och med att långtids- och ungdomsarbetslösheten har minskat. Här har servicecentralerna för Arbetskraften spelat en viktig roll när de har kunnat ge svårsysselsatta personer multidisciplinär hjälp. Verksamheten vid servicecentralerna för Arbetskraften måste tryggas.

De sysselsättningsbaserade investeringsstöden minskar gradvis under ramperioden 2009—2012. Fem miljoner euro kommer att flyttas från momentet för aktiv Arbetskraftspolitik och i stället ges till orter drabbade av omstruktureringar. Vi kan inte acceptera att anslagen till Arbetskraftspolitik minskar. Trots överföringarna är investeringsanslagen otillräckliga. Tidigare var de till stor hjälp vid omstruktureringar och på orter med mycket stor arbetslöshet. Investeringsanslagen har använts till att finansiera viktiga infrastrukturprojekt som har skapat förutsättningar för företagsetableringar och utveckling inom näringslivet. Vi kräver att de sysselsättningsbaserade investeringsanslagen ska återfå sin tidigare nivå från förra valperioden, alltså 30 miljoner euro.

Av låglönestödet till unga har 15 miljoner euro förts över till undervisningsministeriets förvaltningsområde för att underlätta matchningsproblemen, det vill säga att efterfrågan på och behovet av Arbetskraft ska mötas. Det är viktigt att de extra resurserna sätts in på framför allt studiehandledning.

De arbetslösa föreningar utför ett viktigt arbete som är lönsamt också för samhället. Den tredje sektorn spelar en stor roll för att sysselsätta de som har det allra sämst ställt. I bästa fall kan de arbetslösa föreningar ha mycket stor betydelse för att skapa ett socialt nätverk för de arbetslösa och främja deras psykiska hälsa. Därför måste de små föreningar som inte fått något projektbidrag få sina verksamhetsmöjligheter tryggade.

En betydande del av de arbetslösa måste an hålla om socialbidrag eftersom Arbetsmarknadsstödet inte räcker till. Det är en stor brist. För att främja sysselsättningen vill vi också att ersättningen för uppehälle ska höjas. Höjningen ska också gälla de som får arbetslöshetsdagpenning och utkomststöd och redan nu får ersättningen. Dessutom vill vi påpeka att en höjning med en euro är för lite och att en större höjning behövs redan före 2010.

Anslagen för utvecklingssamarbete måste höjas till den nivå som våra internationella åtaganden kräver

Statsminister Matti Vanhanen talade i FN den 1 april i år och underströk att våra gemensamma åtaganden spelar en viktig roll för att millenniemålen ska kunna nås. Han sa bl.a. att Finland kommer upp till målet 0,7 procent 2015, men att det är en stor utmaning. Så sent som i oktober 2005 sa partiledaren för Samlingspartiet, Jyrki Katainen, att han åtar sig att uppfylla FN-målet 0,7 procent av bni redan 2010. Han har också understrukt att Finland inte får vara fripassagerare i utrikespolitiken.

Vanhanens tal i FN och Katainens utfästelse före valet står i bjärt kontrast till regeringens åtgärder. I sitt program sköt regeringen upp sitt mål från regeringen Vanhanen 1, att vi ska nå upp till 0,7 procentstrecket 2010, på en obestämmd framtid.

Redan i samband med rambudgeten för 2008—2011 påpekade vi socialdemokrater att regeringen med en gång släpar efter sina etappmål. På grund av den ekonomiska utvecklingen stiger inte biståndets andel av statsfinanserna i jämn takt mot det lägsta EU-målet 0,51 procent

fram till 2010. Därmed sätter Finland EU-målen på spel och infriar inte sina löften till de övriga EU-staterna. Hur vi uppfyller våra mål är sannolikt också ett kriterium när FN-länderna tar ställning till Finlands intresseanmälan att bli medlem i säkerhetsrådet 2013—2014.

Minister Paavo Väyrynen har kritiserat anslagen för utvecklingssamarbete. Också företrädare för regeringspartierna De Gröna och Sfp har anfört kritik i sina gruppanföranden i riksdagen.

Nivån bör höjas årligen enligt principen om jämn tillväxt så att 0,51 procent av bni nås senast 2010 och 0,7 procent senast 2015.

Framtidstro genom utbildning

Grundläggande utbildning på lika villkor i hela landet kräver kvalificerade lärare både i skolorna och i förskolorna, tillräckligt mycket specialundervisning och stödundervisning och elevvård. Statsandelarna till kommunerna för undervisnings- och kulturverksamhet måste ligga i linje med servicebehovet och kostnadsutvecklingen.

Genom att förbättra utbudet på yrkesutbildning och läroavtalsutbildning har regeringen närmat sig socialdemokraternas linje, men det räcker ännu inte. Behovet av personer med grundläggande yrkesutbildning har ökat och yrkesutbildningen blir allt populärare. Det måste leda till fler studieplatser. Vi måste dessutom beakta invandrarnas behov i yrkesutbildningen.

Också i framtiden måste vi se till det finns allmänna högskolor i hela landet som arbetar på regionalt jämlika villkor. Det kräver att finansieringen av universiteten och yrkeshögskolorna är tryggad.

Regeringens satsningar på basfinansiering av universiteten är otillräckliga. För den internationella konkurrensen skall måste också universiteten förnya sig. Alla universitet måste specialisera och ägna sig åt internationell toppforskning. Vi utgår från att universitetens basfinansiering ökas med de 200 miljoner euro som rådet för vetenskap och teknologi föreslagit för valperioden utslaget på samtliga universitet.

Vårt finländska universitetssystem arbetar utifrån kulturuniversitetsidealet. Forskningen är

oberoende och verksamheten finansieras huvudsakligen med offentliga medel. En viktig faktor är att universiteten och vetenskapsgrenarna ska vara likvärdiga. Våra universitet har behandlats enligt samma principer. Men nu vill regeringen i sitt reformarbete ge de gamla principerna på båt.

Regeringens rambeslut om att binda ihop privata och offentliga pengar innebär att universiteten blir beroende av privat kapital. Det sätter den oberoende forskningen på spel. Dessutom gäller olika villkor för olika universitet och i slutändan kommer det att påverka utvecklingen i olika delar av landet. Alla universitet kommer inte att få privata medel. Och alla vetenskapsgrenar är inte intressanta för företagsekonomin. Vårt regionala nätverk av universitet är i riskzonen.

Bästa sättet att förutse förändringar i arbetslivet är att se till att också de yrkesverksamma får utbildning. De som har varit i arbetslivet länge behöver kompletteringsutbildning och omskolning. Programmet Lyftet har dragits in, men målgruppen finns fortfarande kvar. Regeringen lämnar lågutbildade och personer med föråldrad examen vind för våg utan tro på en bättre framtid.

Vuxenutbildning får en allt viktigare roll på en föränderlig arbetsmarknad. De tre senaste åren har det kommit in färre personer på arbetsmarknaden än det har försvunnit därifrån. Olika yrken kräver allt bredare kompetens och fortsatt utbildning. Begåvningsresurserna i alla befolkningsgrupper måste lyftas fram och hela befolkningen i arbetsför ålder bör få större kompetens.

Fritt bildningsarbete är en viktig faktor för demokratin och är motiverande för aktiva människor. Genom fritt bildningsarbete får hundratusentals finländare förkovra sitt intellektuella kapital och bli en del av ett socialt sammanhang.

Inom idrott och kultur måste fokus sättas på att trygga finansieringen och verksamheten för de som avses i lagen fördelningen penning- och tipsvinstmedel. Kommunala idrottsplatser ska vara avgiftsfria för barn och unga. Kulturutbudet ska stödjas både på professionella scener och på amatörteatrar. Dessutom måste konstundervisningen i skolan få adekvata resurser.

I framtiden måste man räkna med en kraftig ökning av ansökningarna om konstnärspension. Ersättningarna för upphovsrätt till konstnärer måste jämföras med andra inkomster.

Tack vare allmänna, högkvalitativa och avgiftsfria folkbibliotek har alla finländare möjligheter att bilda sig och vara fullvärdiga medlemmar i informationssamhället. Extra viktigt är det att hålla fast vid principen att alla oberoende av hemkommun har rätt att få biblioteksservice på lika villkor i hela landet. Vidare är det viktigt att avsätta tillräckligt med medel för att bygga nya bibliotek eller reparera gamla.

Rambeslutet svarar dåligt mot klimatförändringen

Vi socialdemokrater kräver att en långsiktig, förutsebar, tillförlitlig och miljövänlig investeringspolitik inom transportsektorn. Osäkerheten inverkar negativt i alla riktningar och står oss alla dyrt. Grundläggande villkor för långsiktighet är trovärdighet och tillräckliga anslag, i enlighet med vad riksdagen krävde av regeringen redan under föregående valperiod. Dessutom bör investeringarna kopplas loss från driftsutgifterna och behandlas som en post utanför rambudgeteringen.

Regeringens rambeslut för 2009—2012 svarar dåligt mot de krav som klimatförändringen medför i fråga om transportpolitik. Bland annat i fråga om insatserna för kollektivtrafik har regeringen inte kommit ur startgroparna.

Beslutet reagerar inte heller effektivt när det gäller basväghållningen, basbanhållningen och behovet att förbättra trafiksäkerheten. Det noteras inte heller att anslaget för gång-, cykel- och mopedtrafiken borde höjas.

Genom att tidigarelägga låneamorteringar skjuter regeringen över sina utgifter på kommunerna även om staten har pengar medan den kommunala ekonomin brottas med problem. Det värsta är att detta förfaringsätt leder till stor ojämlikhet mellan kommunerna.

Spårvägstrafikens största problem är basbanhållningen. Den måste nu koncentreras på att hålla hela bannätet i farbart skick och det bety-

der att projekt för att höja servicestandarderna inte blir genomförda. Det räcker inte med enskilda investeringar i utveckling av bannätet, när man samtidigt försummar att förbättra servicen på bannätet i övrigt. VR har i sina interna riskanalyser pekat på den försummade upprustningen av banor som en av de största riskerna. Det betyder ökade trafikbegränsningar och svårigheter med att hålla tidtabellerna. Ett bannät i dåligt skick betyder också säkerhetsrisker, däribland det stora antalet plankorsningar. Enligt kommunikationsutskottets ramutlåtande krävs det årligen omkring 80 miljoner euro till inom ramen för att bannätet i linje med målen i den trafikpolitiska redogörelsen ska bevara sin status som effektiv och konkurrenskraftig trafikled.

Under de senaste åren har kostnaderna för vägnätsunderhåll ökat med omkring 25—30 miljoner euro om året, och enligt experter krävs det minst 50 miljoner euro till per år i anslag för basväghållningen. Det betyder att resurstillskottet för basväghållning i rambeslutet inte ens motsvarar kostnadshöjningen.

Det sekundära vägnätet blir allt sämre och vägskadorna ökar fortfarande. Tillägget för väghållning ska till stor del gå till att trygga den i och för sig viktiga virkesförsörjningen för skogsindustrin på det sekundära vägnätet. Det innebär ändå att om resurstillskottet huvudsakligen går till grusvägar i det sekundära vägnätet kommer väghållningen att ställas inför problemet hur underhållet av alla andra vägar och broar ska säkerställas.

En tryggad sjöfart är av vital betydelse för Finland, eftersom ca 80 procent av utrikeshandelns transporter går sjövägen. Anslagen för Sjöfartsverkets omkostnader och farledshållning räcker inte till för underhållsinvesteringar och reinvesteringar i sjöfartsleder, säkerhetsutrustning, anordningar och system för trafikreglering, och några projekt för att utveckla verksamheten är inte att tänka på med beaktande av regeringens rambeslut. Därför påpekar kommunikationsutskottet i sitt utlåtande att Sjöfartsverkets temapakett för servicen och säkerheten till sjöss måste genomföras.

Finland måste satsa allt mer på att skapa en strategi för den nationella konkurrenskraften. Då betonas framför allt en fungerande trafikpolitik.

Vi vill peka på att samlingspartiet för ett år sedan i sin budgetreservation krävde att trafikledsprojekten skulle genomföras snabbare än planerat, men nu är det annat ljud i skällan. Centern och sfp har tagit tillbaka sina tidigare beslut om tidsplanen för projekten. Projekt som godkändes redan under förra valperioden har skjutits upp med flera år, och i fråga om nya trafikleder håller man på att skjuta över finansieringsansvaret på kommunerna. Regeringen för över största delen av kostnaderna för utvecklingsprojekten till tiden efter nästa riksdagsval.

En mer rättvis rättspolitik

Det största hotet mot medborgarnas trygghet är social utslagning, och att förebygga utslagning är den bästa rättspolitik. Arbetslösheten och regeringens skattepolitik bidrar till att öka inkomstskillnaderna, fattigdomen och utslagningen. Brotten mot liv och hälsa har ökat kraftigt under de senaste åren. Socialdemokraterna kräver att regeringen börjar prioritera sysselsättning, social trygghet och bättre integrering av invandrare. När det gäller att förebygga brottslighet är det väsentligt att se till att polisen kan fungera och att anslagen för rättspolitisk forskning är tillräckliga. Socialdemokraterna har upprepade gånger föreslagit anslagsökningar, men justitieministeriets finansramar innehåller ändå inte några ytterligare anslag för att förstärka den rättspolitiska forskningen.

Man har försökt göra domstolsorganisationen effektivare genom att minska antalet tingsrätter. Anslagsläget inom domstolsväsendet har hela tiden skärpts de senaste åren, trots att personalen har skurits ner rentav snabbare än vad produktivetsprogrammet kräver. Enligt justitieministeriets egen bedömning kräver det strama anslagsläget ytterligare personalnedskränningar, som till stor del kommer att gälla förvaltningsdomstolarna. Vi socialdemokrater godkänner inte att de resurser som allokerades till uppgifter som ändringen av barnskyddslagen kräver tas från för-

valtningsdomstolarna. Behandlingen av barnskyddsärenden får inte bli lidande till följd av en stram finansramspolitik.

Klimatförändringen och skydd av människans livsmiljö

Socialdemokraterna anser att miljöministeriets finansram är otillräcklig när man ser på klimatförändringens utmaningar. Anslagen minskar år för år, och då är det omöjligt att garantera de forsknings- och utvecklingsresurser för miljöministeriets förvaltningsområde som behövs för planering och genomförande av miljöpolitiken och för att politiken ska få genomslag i samhället. Nästan hälften av finansieringen av forskning, utveckling och planering inom miljöministeriets förvaltningsområde har försvunnit på två år, dvs. i förhållande till nivån 2006. Exempelvis är det inte övertygande att påstå att havsforskningen effektiviseras när man lägger ned en toppenhet inom den internationella forskningen, vilket sades när Havsforskningsinstitutet spjälkades upp.

Vidare är anslaget för att skydda Östersjön alltför litet. Det går inte att förbättra Östersjöns chockerande dåliga tillstånd tillräckligt snabbt när de pengar som anvisas för miljövårdsarbeten och vattenvården i glesbygdsområden i de strama finansramarna kommer att begränsas till ca 11 miljoner euro på årsnivå. Det skulle krävas klart större insatser för de förorenade markområdena och för att trygga kvaliteten på grundvattnet. Precis som miljöutskottet påpekade i sitt enhetliga utlåtande om ramarna för statsfinanserna är det överlag nödvändigt med en nivåhöjning av anslagen för miljövårdsarbeten och vattenvård i glesbygden, om vi vill nå målen att skydda såväl Östersjön som insjöar och vattendrag.

Planerna på att reformera regionalförvaltningen hotar att allvarligt försämra kvaliteten på miljöförvaltningen. Det är meningen att sammanlagt 625 årsverken ska försvinna inom regionalförvaltningen, och en tredjedel av dessa ska slitas loss från miljöförvaltningen. Redan med dagens resurser har miljöcentralerna svårt att försöka motverka klimatförändringen till exempel i planeringen av vattenvården. Miljöförvalt-

ningen får inte offras blint på ekonomins villkor genom minskade miljövårdsresurser.

Billigare boende

Medborgarnas rätt till boende måste garanteras. Det är med tanke på jämlikheten ohållbart att många vanliga löntagare inte längre har råd att skaffa bostad i de växande urbana centrumen. Det råder också skriande brist på hyresbostäder till skälig hyra. För att få liv i den statsstödda hyresbostadsproduktionen måste villkoren för räntestöd förbättras klart så att boendekostnaderna kan sänkas. Dagens utveckling i värsta Nurmijärvistil är också oroande med tanke på försöket att förhindra klimatförändringen och på det kompakta samhällsbyggande som det skulle kräva. Samtidigt leder spridd bosättning till matchningsproblem på arbetsmarknaden.

Vi socialdemokrater har efterlyst bättre villkor för räntestödet på den statliga bostadsproduktionen i syfte att åter göra bostadssituationen socialt mer rättvis. Också bostadsbidraget måste höjas och bidragssystemet göras mer lättfattligt så att bostadsbidraget åter blir ett familjepolitiskt stödssystem som sänker låginkomsttagarfamiljernas boendeutgifter. Också s.k. distansföräldrars situation måste beaktas bättre i framtiden: om de är underhållsskyldiga måste också barnen beaktas när bostadsbidraget fastställs.

Förslag

Vi föreslår således följande ställningstaganden med anledning av redogörelsen:

1. Riksdagen förutsätter att man i detta nu avstår från att höja och indexbinda social- och hälsovårdens klientavgifter, eftersom det inte har fattats några beslut om avgiftstak för social- och hälsovårdstjänsterna eller för medicinkostnaderna. Möjligheterna för dem som har små inkomster och många sjukdagar att få lämplig vård måste säkerställas. Om klientavgifterna ska följa kostnadsutvecklingen måste också inkomstöverföringarna och de sociala

förmånerna på ett mer heltäckande sätt bindas vid index.

2. Riksdagen förutsätter att kommunernas finansieringsbas stärks för att kommunerna i framtiden ska klara av kraven på ökade service. Dessutom måste kommunernas servicestruktur utvecklas och göras effektivare. Basservicen måste ordnas med utgångspunkt i starka primärkommuner. På kommunnivå måste resurser föras över från förvaltning till service. Inkomsterna från social- och hälsovårdens klientavgifter måste i sin helhet stanna i kommunerna så att de har en möjlighet att förbättra servicen inom denna sektor.

3. Ramanslagen för trafik möjliggör inte en miljövänlig och konkurrenskraftig transportpolitik som främjar säkerheten. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja anslagen för kollektivtrafik, basväghållning, basbanhållning och gång-, cykel- och mopedtrafik.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen ökar sysselsättningsanslagen och de sysselsättningsbaserade investeringsanslagen för att säkerställa tillgången på kompetent arbetskraft, minska den strukturella arbetslösheten och stödja orter som berörs av strukturomvandling. Läget för de som är mest utsatta på arbetsmarknaden måste förbättras. Yrkesutbildningen och den yrkesinriktade vuxenutbildningen måste få tilläggsresurser. Planerna på att minska arbetarskyddsdistriktens personal med 100 årsverken fram till 2015 måste skrinläggas, och det får inte heller göras nedskärningar i arbetshälsoinstitutets personal.

5. Riksdagen förutsätter att universitetens autonomi och självständiga beslutanderätt tryggas genom tillräcklig stat-

lig finansiering. Universitetens basfinansiering måste fördelas mellan alla universitet på jämbördiga grunder. Riksdagen förutsätter också att regeringen återtar sina beslut i ramredogörelsen och i andra sammanhang om att göra den offentliga finansieringen till universiteten avhängig av privat finansiering och gör det möjligt för universiteten att bli offentligrättsliga institutioner som staten kan göra finansiella placeringar i utan villkor om privat finansiering.

6. Riksdagen förutsätter att Finland håller fast vid sitt internationella åtagande att bidra till att minska fattigdomen i världen. Nivån på biståndsanslaget måste höjas årligen enligt principen om jämn tillväxt så att målet 0,51 procent av bruttonationalinkomsten nås senast 2010 och 0,7 procent senast 2015.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen korregerar sin skattepolitiska linje så att den blir rättvisare och så att beskattningen bygger på skattebetalningsförmåga och förmögenhet och att skattebasen förblir bred och sammanhängande. Skattepolitiken får inte skapa en förmögen och välbärgad klass som är befriad från skatt. Skattepolitiken måste främja en rättvis inkomstfördelning, stödja selsättningen och bekämpa miljö- och hälsoskador.

8. Riksdagen förutsätter förbättringar av den sociala tryggheten som riktas till barnfamiljer, pensionärer, arbetslösa och studerande i syfte att minska skillnaderna i försörjningsmöjligheter och förebygga social utslagning. Grundavdraget i kommunalbeskattningen ska höjas.

9. Riksdagen förutsätter att särskilt de fattigaste barnfamiljernas möjligheter

att försörja sig förbättras genom höjning av underhållstödet och nivån på utkomststödet grunddel för barn och genom högre bostadsbidrag och ett klarare system för bostadsbidrag. Alla barnfamiljer ska stödas genom en höjning av barnbidraget för första barnet.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen ökar finansieringen av social- och hälsovården, i synnerhet för att förbättra den offentliga social- och hälsovården för barn, ungdomar, äldre och funktionshindrade, stärka jämlikheten mellan medborgarna när det gäller närståendevården och se till att det finns tillräckligt med personal inom social- och hälsovården. De äldre måste ha tillgång till vård- och omsorgstjänster på lika villkor i hela landet. Utöver tillräckliga personalresurser behövs det mer bindande kvalitetsnormer och en klarare reglering av klientavgifterna för äldreomsorg.

11. Socialdemokraterna anser att miljöministeriets anslag är för litet. Anslagen minskar år för år, och då är det omöjligt att garantera de forsknings- och utvecklingsresurser för miljöministeriets förvaltningsområde som behövs för planering och genomförande av miljöpolitiken och för att politiken ska få genomslag i samhället. Forskningsanslaget har nästan halverats på två år. Riksdagen förutsätter en nivåhöjning av anslagen för miljövårdsarbeten och för främjande av vattenvård i glesbygdsområden i syfte att nå målen att skydda Östersjön, insjöar och vattendrag.

12. Riksdagen förutsätter att regeringen rättar till räntestödsvillkoren för den statliga bostadsproduktionen så att medborgarnas rätt till boende tillgodoses.

Reservation 2 d

FiUB 9/2008 rd — SRR 2/2008 rd

Helsingfors den 16 maj 2008

Kari Rajamäki /sd
Heli Paasio /sd
Matti Saarinen /sd
Lauri Kähkönen /sd
Tuula Väättäinen /sd

Reijo Laitinen /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Pia Viitanen /sd
Jutta Urpilainen /sd

RESERVATION 3 /vänt

Motivering

Vänsterförbundet anser det viktigt att man går in för att göra samhället rättvisare när marknaderna ottyglat driver på att öka inkomst- och förmögenhetsklyftorna. Genom medvetna värdeval och orättvisa skattebeslut har Vanhanens första och andra regering vidgat skillnaderna när det gäller inkomster, hälsa och barnens välfärd.

Vanhanens första regering lät inkomst- och förmögenhetsklyftorna öka bäst de ville och underlät att befatta sig med den direkta fattigdom barnfamiljer lever i. Folk med stora tillgångar hjälpte den däremot genom att slopa förmögenhetsskatten.

Vanhanens andra regering följer sin föregångare i spåren. Den föreslår nu att arvsskatt inte ska behöva betalas för jordbruk och andra företag. När vi sedan har ett arvsskattefrälse är det bara vanliga finländare som betalar arvsskatt.

Den efterlevande maken ska av sin pension betala skatt för den halva av bostaden som han eller hon ärvt efter sin make. Regeringen anser att änkor och änklings ska betala skatt för att få fortsätta bo hemma. Men den som ärver ett företag behöver inte betala skatt.

Redogörelsen är totalt renons på rättvisa. Ordet rättvisa lyser med sin frånvaro, än mindre ligger rättvisa till grund för redogörelsen. Enligt en färsk rapport från Stakes är inkomstklyftan lika vid som på 1970-talet. Inkomsttransferringarna och beskattningen har allt mindre effekt på inkomstskillnaderna.

De beskattningsbara inkomsterna för privata personer uppgick enligt statistikcentralen till 99,6 miljarder euro 2006, vilket är 6,3 procent mer än året innan. Av den summan utgjorde arbetsinkomsterna 92,2 miljarder euro och kapitalinkomsterna 7,4 miljarder euro. Inkomsterna ökade från 2005 med 4,9 och kapitalinkomsterna med 29 procent.

Vänsterförbundet anser att alla personinkomster, dvs. arbetsinkomster, inkomster relaterade till social trygghet och kapitalinkomster, ska beskattas enligt en och samma progressiva inkomstskatteskala.

Skattelättnaderna 2009 och 2010 bör främst inriktas på dem som har små och medelstora inkomster. Detta inte bara för rättvisans skull utan också för att stimulera ekonomin, som hotar börja backa.

Men de sammantagna skatteinkomsterna bör trots allt hållas på en sådan nivå

- att alla får de tjänster de behöver från vaggan ända in i ålderdomen
- att alla har sin försörjning tryggad under perioder utan inkomst
- att alla bibringas så goda kunskaper som möjligt i skolan och i annan undervisning
- att samhällets materiella och immateriella grundvalar (infrastruktur, forskning och kultur) kan utvecklas utifrån de krav ett modernt samhälle ställer.

Regeringen hade redan hunnit komma överens om att göra slut på den avgiftsfria dagvården för de sämst bemedlade familjerna, men tvingades av oppositionen att slå till reträtt. Det är rätt att inkomstgränsen för dagvårdsavgiften korrigeras genom index för att avgifterna inte ska stramas åt. Rätt är det däremot inte att den högsta dagvårdsavgiften höjs, för en ansenlig del av de vanliga löntagarfamiljerna betalar just den avgiften. En höjning av den inkomstgräns från vilken den högsta dagvårdsavgiften börjar är vad som hade krävts.

OECD har kritiserat Finland för att den redan nu högkvalitativa småbarnsfostran kostar föräldrarna mer än högskoleutbildning. För att alla barn ska få välgång för ett bra liv, anser Vänsterförbundet att det är viktigt att tröskeln för en småbarnsfostran av hög kvalitet hålls låg.

Också andra avgifter inom social- och hälsovården höjs, och regeringen ämnar indexbinda dem för att de ska stiga automatiskt. Barnbidraget har regeringen hårdnackat vägrat binda vid index, och följaktligen släpar det efter, oavsett om man som måttstock använder indexförändringar eller årliga skattelättnader. Att jämföra barnbidrag med skattelättnader är såtillvida motiverat att det i beskattningen i Finland inte finns något barnavdrag som tar hänsyn till att barnfa-

miljer och barnlösa har olika skattebetalningsförmåga utan att detta sker utanför beskattningen med hjälp av barnbidrag.

De lägsta förmånerna är frysta och beskattas strängare än motsvarande arbetsinkomster. Barnbidragen sackar efter; de är inte bundna vid vare sig levnadskostnadsindex eller förtjänstnivåindex, vilket klientavgifterna inom social- och hälsovården kommer att bli. Jämfört med prisutvecklingen har barnbidraget för ett barn sjunkit med 16,5 procent från 1994 och jämfört med inkomstutvecklingen med inte mindre än 35 procent. Lika dåligt bevänt är det med andra förmåner.

Jämfört med många andra länder är hälsoskillnaderna stora hos oss. Det värsta är att de bara ökat och ökat. Hälсотillståndet hos låginkomsttagare och lågutbildade har inte förbättrats i samma takt som hos välavlönade och högutbildade. I och med att hälsocentralsavgifterna höjs kommer de stora, orättvisa hälsoskillnaderna att öka ytterligare. Folk med goda inkomster får lätt tjänster som stöds av staten medan hälsovårdscentralerna med sina långa köer försöker sköta om pensionärer, låginkomsttagare och arbetslösa.

Åldringarna har glömts bort. Det behövs en ordentlig lag om äldreservice för att alla äldre ska få goda tjänster oavsett var i landet de bor. I den bör hänsyn tas till kundernas självbestämmanderätt och valfrihet vilken inkomstkategori de än tillhör. Lyxen att välja är nu förbehållen de rikaste.

En utredning som Stakes gjort visar att det är särskilt självboende kvinnor med liten folkpension som absolut behöver en bättre försörjning. Dessutom gäller det att hejda regeringen för att den inte ska lyckas i sitt uppsåt att driva ner sjukpensionärerna i ett livslångt fattigdomsträsk.

Bättre ekonomiska villkor för de studerande kräver ett större åtgärds paket där

- bostadstillägget för studerande betalas ut året om,

- studiestödet för självboende studerande på andra stadiet som inte fyllt 20 år frikopplas från föräldrarnas inkomster och
- det lägsta studiestödet för hemmaboende studerande och studerande som inte fyllt 18 år höjs till samma belopp som barnbidraget, dvs. 100 euro i månaden.

Det sätt som regeringen tänkt sig att innovationsuniversitetet ska inrättas på är enligt vår mening inte bra. Det handlar om en delprivatisering av universiteten, där universitetens autonomi snävas åt. Samma modell erbjuds också andra universitet. Genom sin universitetspolitik utsätter regeringen alla andra sektorer än de tekniska och kommersiella för fara. Särskilt hotade är disciplinerna inom den offentliga förvaltningen, som knappast lockar några privata finansier.

Risken finns att privatiseringsmodellen med tiden sprider sig till yrkeshögskolorna. Dessutom kommer basfinansieringen till universiteten inte att räcka till, och i fråga om den externa finansieringen är det finansierarnas behov som avgör vem som får pengarna.

Regeringen struntar blankt i vårt globala ansvar för världens framtid. De snäva ramarna tillåter inte pengar för att förhindra klimatförändringen eller för att fullfölja våra åtaganden att undanröja fattigdomen. Med regeringens anslag för utvecklingssamarbete når vi inte FN:s mål, dvs. 0,7 procent av BNI, före 2010.

Utskottet medger att finansieringen till bastrafikledshållningen är njuigg. Enligt utskottet avsattes 2006 i budgeten ca 0,89 miljarder euro för underhåll och skötsel av väg- och bananätet, medan summan tio år tidigare var 1,16 miljarder euro i 2006 års penningvärde. Under den tiden har trafikmängderna ökat avsevärt.

Den blygsamma produktionen av hyresbostäder till skäligt pris har i kombination med en rad andra faktorer lett till att hyrorna och boendekostnaderna överlag stigit. Regeringen måste definitivt ta itu med saken.

Vi vill även sätta fokus på energisparåtgärder.

Förslag

Vi föreslår att riksdagen antar följande ståndpunkter med anledning av redogörelsen:

1. Riksdagen förutsätter att regeringen ger upp planerna på att höja och indexbinda klientavgifterna inom social- och hälsovården, då beslut inte fattats om ett avgiftstak för social- och hälsovårdstjänster och läkemedelskostnader. Låginkomsttagare och människor som ofta är sjuka måste ges tryggad tillgång till adekvat vård. Om avgifterna följer kostnadsutvecklingen, måste också inkomsttransfereringarna och de till social trygghet relaterade förmånerna indexbindas i större utsträckning.

2. Riksdagen förutsätter att kommunernas finansiella grund stärks för att de ska kunna möta de allt större utmaningar i fråga om servicen som framtiden bär med sig. Dessutom måste kommunernas servicestrukturer ses över och göras effektivare. För bastjänsterna behövs starka primärkommuner. Kommunerna måste flytta över resurser från förvaltningen till tjänster. Kommunerna måste få disponera alla inkomster från klientavgifterna inom social- och hälsovården för att förbättra den sociala omsorgen och hälso- och sjukvårdstjänsterna.

3. Ramanslagen för trafik tillåter inte Finland att driva en klimatvänlig, konkurrenskraftig och säkerhetsfrämjande trafikpolitik. Riksdagen förutsätter att regeringen vidtar åtgärder för att höja anslagen för kollektivtrafik, basvåghållning, basbushållning och vägar för gång-, cykel- och mopedtrafik.

4. Riksdagen förutsätter att regeringen höjer sysselsättningsanslagen och anslagen för sysselsättningsbaserade investeringsstöd för att kunnig arbetskraft ska finnas att tillgå, den struktu-

rella arbetslösheten fås ned och orter som drabbats av omstruktureringar kunna stödjas. De som har svårast att få jobb måste få bättre villkor. Mer resurser bör avsättas för yrkesutbildning och yrkesinriktad vuxenutbildning. Planerna att minska de personella resurserna inom arbetarskyddsdistrikten med 100 årsverken före 2015 måste avskrivas och de personalminskningar vid Arbetshälsoinstitutet som planerats får inte genomföras.

5. Riksdagen förutsätter att universitetens autonomi och självständiga bestämmanderätt garanteras genom tillräcklig statsfinansiering. Basfinansieringen till universiteten måste fördelas på lika villkor mellan alla universitet. Riksdagens förutsätter också att regeringen upphäver sina beslut i rambeslutet och i tidigare sammanhang att göra den offentliga finansieringen till universiteten beroende av privat finansiering, utan ska tillåta att de fungerar som offentligrättsliga institutioner som staten kan investera i utan villkor om privat finansiering.

6. Riksdagens förutsätter att Finland håller fast vid sin internationella utfästelse av minska fattigdomen i världen. Biståndsanslagen måste höjas jämnt varje år, så att målet 0,51 procent av BNI uppnås före 2010 och 0,7 procent före 2015.

7. Riksdagen förutsätter att regeringen tar fram ett paket för låginkomsttagare bestående av

- ett förslag till ett avdrag likt kommunalbeskattningens pensionsinkomstavgift som gäller alla skattepliktiga inkomstöverföringar och förmåner, som gör slut på den strängare beskattningen av pensionärsinkomster jämfört med lönta-

gare och som överlag lindrar beskattningen av låginkomsttagare,

- ett förslag som minskar gapet mellan full pension i Finland och den generella nordiska nivån,

- ett förslag till att minst 50 procent av barnbidraget och hela ensamförsörjartillägget betraktas som prioriterad inkomst vid uträkningen av utkomststödet,

- ett förslag till att grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet för arbetslösa höjs ordentligt för att beroendet av andra stöd ska minska och att samma höjning gäller de lägsta dagpenningar som nämns i rambeslutet,

- ett förslag till att den på makens inkomster baserade behovsprövningen frångås i arbetsmarknadsstödet och

- ett förslag till att tidsgränsen för justering av bostadsbidraget för långtidsarbetslösa förlängs till sex månader och att kravet på oavbruten arbetslöshet kortas ner från ett år till sex månader.

8. Riksdagen förutsätter att lagen gällande förskoleverksamhet ses över med det snaraste, att de förskolepedagogiska tjänsterna utvecklas allsidigt och med trygghet av familjdagvårdens villkor, och att ramen för småbarnspedagogik ökas i budgetspropositionerna för 2009—2012 så att alla barn har tillgång till en kvalitativt högt stående småbarnspedagogik.

9. Riksdagen förutsätter att de kalkylerade besparingar som uppstår inom den grundläggande utbildningen till följd av att åldersklasserna blir mindre används för att höja kvaliteten på utbildningen bl.a. genom att minska undervisningsgruppernas storlek, öka stöd- och specialundervisningen och stärka elev-

vården så att kommunernas egen finansieringsandel inte stiger oskäligt mycket. Riksdagen förutsätter också att anslagen för totalrenovering av skolhus höjs.

10. Riksdagen förutsätter att regeringen snabbt bereder ett förslag om att inrätta och avsätta resurser för multiprofessionella team med uppdrag att förhindra utslagning och utanförskap bland unga genom att följa barns och ungas uppväxt från småbarnsår till yrkesexamen samt att ungdomsgarantin faktiskt fullföljs och dessutom utsträcks till att gälla unga med funktionsnedsättning. Riksdagen förutsätter att statens specialskolor får mer resurser och privatiseringsplanerna avskrivs. Riksdagen förutsätter att den grundläggande yrkesutbildningen ökas kvantitativt för att tillgodose arbetslivets behov och att det i samband med beslutet om antalet nybörjarplatser inom den grundläggande yrkesutbildningen även bestäms vad som ska göras åt problemet med överutbildning inom kommunikations- och kulturbranscherna.

11. Riksdagen förutsätter att det fria bildningsarbetet ges en starkare status under ramperioden genom en höjning av statsandelarna och att statsandelsgrunderna för det fria bildningsarbetet inte ändras från antal undervisningstimmar till antal invånare. Samtidigt förutsätter riksdagen att spelreglerna för den kommunala finansieringen av det fria bildningsarbetet ses över i samband med statsandelsreformen och att staten fortsätter betala ut pengar för att utveckla undervisningen inom det fria bildningsarbetet när det nuvarande finansieringsbeslutet löper ut 2009.

12. Riksdagen förutsätter att statens produktivitetsprogram ändras så att det inte försämrar den offentliga servicens

kvalitet, tillgänglighet och genomslagskraft eller leder till ogrundade jobbnedskärningar. Samtidigt förutsätter riksdagen att personalnedskärningarna skrinläggs när det gäller miljöövervakning.

13. Riksdagen anser att regeringen med det snaraste ska lägga upp ett tidsschema enligt vilket alla de lagstadgade funktioner som nu finansieras med tippningsvinstmedel, t.ex. regionteaterverksamheten, flyttas över till den ordinarie budgeten.

14. Riksdagen finner det angeläget

- att bostadstillägget för studerande betalas året om,

- att studiestödet för självboende studerande på andra stadiet som inte fyllt 20 år frikopplas från föräldrarnas inkomster,

- att det lägsta studiestödet för hemma-boende studerande och studerande som

inte fyllt 18 år höjs till samma nivå som barnbidraget och

- att studiestödet indexbinds och att detta kräver att ramen ses över.

15. Riksdagen godkänner inte att Havs-forskningsinstitutet upphör att vara en självständig enhet.

16. Den minskade hyresbostadsproduktionen i kombination med kostnadsstegringen har fått hyrorna att börja stiga. Eftersom regeringen inte är inställd på att öka byggandet av bostäder till skäligt pris, kräver riksdagen att regeringen snabbt gör något för att åtgärda stegringen i bokostnader och öka byggandet av bostäder till skäligt pris.

17. Riksdagen konstaterar att ramredogörelsen saknar effektiva åtgärder för att främja energisparande och kräver att regeringen tar i med kraft för att driva på energisparandet.

Helsingfors den 16 maj 2008

Mikko Kuoppa /vänst

Minna Sirnö /vänst

Matti Kauppila /vänst